GLASURI DIN MORMINTE ŞI DIN CER...

— PENTRU NOI CEI DE AZI —

II.

VORBIREA MARELUI FILOSOF ŞI PATRIOT

VASILE CONTA

ROSTITĂ ÎN ADUNAREA DEPUTAŢILOR ROMÂNIEI LA 1879, LA DESBATEREA LEGII CARE DESCHIDEA EVREILOR UŞIŢA DE INTRARE ÎN RÂNDUL CETĂŢENILOR ROMÂNIEI

În legătură cu aceasta, cetiţi şi Cuvântarea poetului Vasile Alexandri, rostită în Adunarea Senatorilor din acelaş an (1879).

Se află tot la Administraţia „Libertatea", Orăştie.

Tipografia „LIBERTATEA", Orăştie. — 1928.

GLASURI DIN MORMINTE, ŞI DIN CER...

— PENTRU NOI CEI DE AZI —

II.

VORBIREA MARELUI FILOSOF ŞI PATRIOT

VASILE CONTA

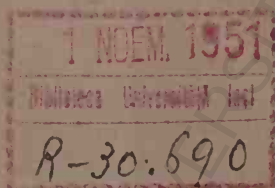
ROSTITĂ ÎN ADUNAREA DEPUTAŢILOR ROMÂNIEI LA 1879, LA DESBATEREA LEGII CARE DESCHIDEA EVREILOR UŞIŢA DE INTRARE ÎN RÂNDUL CETĂŢENILOR ROMÂNIEI

În legătură cu aceasta, cetiţi şi Cuvântarea poetului Vasile Alexandri, rostită în Adunarea Senatorilor din acelaş an (1879).

Se află tot la Administraţia „Libertatea", Orăştie.

Tipografia „LIBERTATEA", Orăştie. — 1928.

Cuvinte lămuritoare.

În urma cererii Marelui Sfat de Pace dela Berlin, care avea să statorească Contractul de pace pe urma războiului dela 1877—78 dintre Ruşi şi Români cu Turcii, — guvernul României conchemase Adunarea Deputaţilor şi Senatorilor, pentru a desbate asupra cererii acelui Mare Sfat, ca Romănia să-şi scoaţă din Constituţia (Legea de temelie) a Ţării sale, articolul (paragraful) 7, care nu dădea drepturi de cetăţenie celor de credinţe necreştine (Jidanilor şi Turcilor, sau altor neamuri de lege păgână).

În Adunarea Deputaţilor au vorbit mulţi despre acest lucru. Unii îi luminau o lature, alţii alta, unii îi descopereau scăderile cutari, alţii altele, — şi cei mai mulţi erau îngrijoraţi de schimbarea ce li-se cerea să o facă în Legea de temelie a ţării!

Printre cei cari au vorbit bine împotriva schimbării, era şi deputatul Blaremberg, — om cu nume strein, dar cu inimă romanizată cu totul, — chiar ca dovadă, că drept avea filosoful Conta când spunea în vorbirea ce o dăm aci,

că streinii *creştini* pot fi primiţi printre cetăţenii ţării, căci ei cu vremea, în al 2-lea, al 3-lea rând de oameni, sunt sufleteşte una cu neamul susţinător de stat, — dar nu Evreul şi nu Turcul, cei de religie (credinţă) necreştină.

Blaremberg era deputat şi mare Român, — aşa ca, de pildă, Lahovary, Ferekide, Cazzavilan, — şi alţii, oameni după părinţi sau strămoşi Greci, Italieni sau de alt neam, dar ei ajunşi a fi patrioţi buni şi de samă, în rând cu Românii cei adevăraţi. Dar nici odată nu ai văzut pe un Evreu trecut aşa în neamul românesc, — ca, de altfel, în nici un alt neam! El nici nu-şi păstrează numele, cum şi l'a păstrat Blaremberg sau Lahovary sau Cazzavilan, ci şi-l schimbă cu nume românesc cât mai amăgitor, — dar în inima lui a rămas acelaş, ca şi pe când îl chema Leibovici, Ştinkştain sau Burăh.

Filosoful Conta scoate, în vorbirea sa rostită în acea adunare a Deputaţilor (Septemvrie 1879), la iveală în chip neîntrecut primejdia care va ajunge poporul românesc, de va scoate din Constituţie articolul opritor.

Şi noi cei cari cetim azi, după 40 de ani, vorbirea lui, vedem cu durere, că glas de proroc ne grăia nouă prin graiul lui, — dar noi nu l'am ascultat. Şi la ce el ne spunea că vom ajunge, ba la mai rău, — am ajuns!

Cetiţi, tineri şi bătrâni ai anilor 1928 şi mai departe, cuvintele profetice ale lui Conta şi cele ale lui V. Alexandri (vezi cărticica Nr. 1 din a-

cest şir de cărticele) şi învăţaţi ce e de învăţat dintrînsa, — ca macar noi şi copíii nostri *să putem oprì* primejdia de moarte ce se răvarsă peste noi, şi să reparăm ce mai e de reparat, până a nu ne fi ajuns întreagă bătaia sorţii pentru neascultarea noastră de profeţii neamului şi pentru scurţimea noastră de vedere.

Cetind vorbirile acestea (alui Conta şi Alexandri), faceţi mereu asămănare între ce spun ei că era atunci şi între ce vedeţi că e azi în ţară, — şi asta vă va arăta cu ce repeziciune — *ne scufundăm!*

Dar, de-om fi macar acum oameni, — *putem încă oprì scufundarea de tot a corabiei primejduite care poartă scumpul nostru neam românesc.*

Domnilor Deputați!

Îmi voiu face cinstea să întregesc cele spuse de dl Blaremberg (deputatul care vorbise naintea sa, arătând şi acela primejdia de a da drepturi cetăţeneşti Jidanilor). Bineînţeles, eu voiu înfăţişa pricina asta din alt punct de vedere, pentru a-l întregì pe dl Blaremberg.

Domnilor! Ni s'a făcut o mare nedreptate, atât de către opinia publică (părerea cea de obşte) a Europei, cât şi de către Puterile (statele mari) cari au iscălit Contractul de pace dela Berlin, cari cred, că sunt în drept să ne osândească, pentru-că noi am fi călcat, prin legile noastre din lăuntru, cerinţele dreptăţii şi ale iubirii de oameni, îmbrăţişate în veacul nostru de către popoarele luminate.

Ei, bine, înainte de a trece la alte lucruri ce trebuesc judecate, astăzi voesc numai să resping aceste atacuri! Să le resping cu oarecari puncte de judecată ale ştiinţei. — Şi vă rog să nu spuneţi că aceste puncte de a judeca, s'ar

putea arăta numai într'o Academie (adunare a celor mai mari Cărturari şi Invăţaţi ai Ţării), dar nu în o adunare făuritoare de legi. Căci când ştiu, că o falsă (mincinoasă) tîlcuire a unui adevăr din ştiinţă, slugeşte ca temei şi opiniei publice (părerii de obşte a lumii) celei duse în rătăcire, şi Puterilor iscălitoare ale Contractului de Pace dela Berlin, pentru a zice că slujesc „iubirea de oameni" când vin de ne apasă pe noi, — atunci suntem şi noi în drept, avem chiar datoria, de a dovedì, că sau se înşală în ceea-ce spun, dacă sunt de bună-credinţă, sau că întrebuinţează aceasta ca punct de razim anume iscodit pentru scopuri rele şi vrednice de osândă. De aceea, vă rog să-mi daţi luarea Dvoastre aminte, pentru câteva minute numai, pentru a lămurì această treabă.

Domnilor! S'au găsit în Europa gazetari de frunte, ce se ţin foarte învăţaţi, cari au spus, că Articolul 7. din Constituţiunea noastră (adecă §-ul care punea unele oprelişti în calea străbaterii Jidanilor la sate şi a cărui ştergere o cerea sfatul dela Berlin, dacă România vrea să fie recunoscută „neatârnătoare" pentru viitor faţă de Turci), ar fi împotriva duhului veacului nostru, chiar împotriva „ştiinţei"!

Ei, bine, voiu cerca să dovedesc, —

depărtându-mă încâtva de părerea dlui Blaremberg — că articlul 7 al Constituţiei (cel ce nu plăcea evreilor) aşa cum este întocmit (oprind năvala lor la sate), este, pentru onoarea Naţiunii Române, potrivit şi cu ştiinţa şi cu duhul veacului nostru!

Domnilor! Este mărturisit de către chiar acei cari ne atacă azi, că cea dintâi cerinţă, pentru ca un stat să poată trăi şi înainta, este, ca cetăţenii acelui Stat să fie de acelaşi neam, de acelaşi sânge. Şi asta e uşor de înţeles. Mai întâi, singuraticii inşi de acelaşi neam, se căsătoresc numai între dânşii, căci numai prin căsătoria între dânşii se păstrează fiinţa deosebită de neam pentru toţi acei inşi. Căsătoria dă apoi naştere la simţăminte de familie, cari sunt legăturile cele mai puternice şi mai trainice din toate câte leagă pe singuraticii inşi între sine. Şi când ţinem samă, că aceste legături de familie se întind dela unul la altul până când cuprind întregul popor al unui stat, vedem, că toţi cetăţenii cari alcătuesc statul, sunt atraşi unul către altul prin un simţământ obştesc de iubire, ceea-ce se numeşte dragostea de neam. Mai mult decât atât. Dacă ţinem samă, că acelaşi sânge curge în vinele tuturor membrilor unui popor, înţelegem că toţi aceşti membri vor avea,

prin puterea moştenirii, cam aceleaşi sîmţăminte, cam aceleaşi idei (fel de a gândi), — aşa că, la vreme de nevoie, la prilejuri mari, inima tuturora va bate în acelaş fel, mintea tuturora va primì aceeaşi părere, lucrarea tuturora va urmări acelaşi scop. Cu alte cuvinte: naţiunea (locuitorii unei ţări la olaltă socotiţi) care va fi de un singur neam, va avea un singur centru (punct) de atragere, şi Statul care va fi format din o astfel de naţiune, acela, şi *numai acela*, se va afla în cele mai bune împrejurări de *tărie*, de *trăinicie* şi de înaintare!

Prin urmare, după cerinţele chiar ale *ştiinţei*, cea dintâi temelie pentru viaţa unui stat, este, ca *poporul său să fie de acelaş neam*.

Ei, bine, acest adevăr este acela, pe care se întemeiază rostul *naţionalităţilor* (a neamurilor osebite) de care se face atâta vorbă în lumea învăţată de azi. Acest rost al naţionalităţilor, se înţelege că nu priveşte decât *neamul cutare* însuşi, şi nu aceea ce se numeşte „supuşii aceluiaşi stat“ fără privire la neam, căci atunci rostul din vorbă n'ar mai avea nici o aplicare.

Ei, bine, acest rost (al neamurilor, că doresc a trăi ele în de ele) e azi atât de înrădăcinat în sufletul şi gândul tuturor oa-

menilor, fie ei bărbaţi de stat sau simpli cetăţeni, încât astăzi toate formările şi refacerile de state, nu se mai fac în lumea luminată, decât după rostul naţionalităţilor (adecă fiecare stat se sileşte a fi „naţional“, al unui singur popor!)

Apoi să nu ni se mai spună atunci de gazetarii Evrei sau iubitori de Evrei, că temelia statului ar fi numai simplul interes (folos) material obştesc al cetăţenilor ce trăesc împreună, fiindcă vedem, din potrivă, că tocmai veacul nostru este acela, care a dat naştere pornirii naţionalităţilor (neamurilor de a se osebì de altele), şi tocmai pornirea aceasta stăpâneşte peste toate, din ce în ce mai mult. Şi această pornire este cu atât mai de trebuinţă, cu cât forma unui stat este democratică (cu razimul pe popor), cum este a României.

Înţelegeţi foarte bine, că altădată, şi la noi şi în alte state, au putut foarte uşor să trăiască la un loc fel şi fel de neamuri, fiindcă atunci mulţimea poporului nici nu avea drepturi politice. Era un singur om sau o singură clasă (treaptă) care domnea, şi astfel treburile statului aveau, la toate întâmplările, o singură îndrumare. Dar astăzi, când stăpânirea e democratică, când poporul ia parte la treburile de obşte, cum ar putea să mai fie unitate de lucrare şi

îndrumare în conducerea statului, când poporul ce ar conduce statul, nu ar fi de un singur neam, — şi prin urmare nu ar avea unitate de năzuinţe, unitate de aşteptări dela viitor?

Domnilor! Este adevărat, că aceasta (adecă dorinţa de-a avea într'un stat un singur neam, pentru a putea avea o conducere de aceleaşi simţăminte), nu împedecă primirea străinilor la cetăţenia unui stat. Dar cu o cerinţă: ca acei străini, să se contopească în naţiunea stăpânitoare. Cu alte cuvinte, să se amestece cu totul, aşa, încât la urma urmei, să rămână în stat tot unul şi acelaşi sânge!

Acestea sunt singurele temeiuri cari fac cu putinţă încetăţenirea străinilor. Aşadar, pentru ca primirea în rândul cetăţenilor, să fie folositoare, să aibă rost şi potriveală cu ştiinţa, ea nu trebue dată decât acelor străini, cari se contopesc sau se arată aplicaţi a se contopì, prin căsătorie, cu neamul băştinaş (cel străvechiu, de temelie) al ţării. Altmintrelea înţelegeţi bine, că dacă s'ar da cetăţenie la singuratici cari nu au aplicare şi nici nu o pot avea, de a se contopì în sângele neamului stăpânitor, atunci s'ar da prilej în acea ţară la lupte fără de sfârşit, între năzuinţe potrivnice! (Aplauze).

Nu zic că nu se poate, ca felurite nea-

muri ce ar trăì într'o ţară, să aibă câte-odată un interes (o trebuinţă, un folos) la fel al tuturora, ca năzuinţe moştenite şi ale unora şi ale altora, dar atârnând de aceleaşi împrejurări.

Cât timp această stare de lucruri ar dura, împământeniţii ar trăì cu pământenii negreşit în pace. — Dar împrejurările se schimbă şi cu ele se pot schimba şi trebuinţele feluritelor neamuri. — Şi dacă nu astăzi, mâne, dacă nu mâne, poimâne, năzuinţele împământeniţilor se vor găsì în ceartă cu năzuinţele şi felurile de viaţă ale pământenilor. Şi atunci trebuinţele unora, nu vor putea fi mulţumite fără jertfirea foloaselor celorlalţi.

Atunci va pornì lupta pe viaţă între un neam şi celalalt; vor fi lupte înverşunate, cari nu vor putea fi hotărâte decât sau prin desfacerea de tot a statului, sau când unul din neamuri va fi zdrobit cu totul, — pentru a rămânea iarăşi un singur neam domnitor în stat!

Acestea fiind datele ştiinţei, pe care ori-ce om cu adevărat învăţat, le cunoaşte şi primeşte că aşa sunt, — să vedem acum, dacă art. (§-ul) 7 din Constituţie (cel ce oprea dreptul de cetăţenie al Jidanilor în România) păcătueşte ceva împotrivă-le?

Ce zice articlul 7 din Constituţie?

Zice că cetăţenia nu se poate da la streini de lege necreştină! Şi pentru ce? Pentru cuvântul aşa uşor de priceput, că cei de credinţă necreştină, nu se contopesc cu noi prin căsătorie şi nu s'au contopit nici odată.

Şi doar se ştie, că articlul 7 nu vorbeşte de Hotentoţi, nici de Cafri, vorbeşte de *acei* necreştini cari *vin* obişnuit la noi în ţară. Iar necreştinii cari vin la noi în ţară, sunt Jidanii, sau cel mult Mohamedanii (Turcii).

Ei, bine, istoria noastră naţională şi viaţa de toate zilele, ne-au dovedit şi ne dovedesc, că dintre toţi streinii ce vin la noi, Turcii, şi mai cu seamă Jidanii, sunt aceia, cari nu se amestecă cu noi prin căsătorie, — pe când ceialalţi streini: Ruşi, Greci, Italieni, Germani, se amestecă cu noi prin căsătorie şi se contopesc cu noi, dacă nu în cel dintâi rând de oameni, la al doilea ori la al treilea, dar în sfârşit vine o vreme, când nu mai este nici o deosebire între acei streini şi noi, nici în privinţa sângelui, nici în a iubirii de patrie.

Nu tot aşa este însă şi cu Jidanii!

Ei, bine, când o probă de mai multe veacuri, făcută în propria noastră ţară, ne dovedeşte această arătare din viaţa noastră dusă împreună, că necreştinii nu se

amestecă cu noi, — nu este iertat făuritorului de legi, să nu ţină seamă de aceasta!

De aceea legiuitorul din 1866 (care a pus acel articol opritor în Constituţie), a lucrat şi cu bună grije şi cu bună judecată, când a oprit dela împământenire pe streinii *de lege necreştină.*

Dar apoi mai e şi alt cuvânt care vine întru apărarea articlului 7 din Constituţie: Se tot zice că, la urma urmei, se face prin artic. 7 deosebire de religiune (de lege, de credinţă), şi că este un lucru grozav, ca în veacul al 19-lea, să se mai facă deosebire de drepturi *cetăţeneşti şi politice,* după deosebirea de *credinţă.*

Ei, bine, eu voiu zice că este grozavă zăpăceala care se tot face între religiune în înţelesul dreptului de obşte modern (de lume nouă) şi între ceea-ce se numeşte religiune în limba de toate zilele. Religia, în înţelesul ideilor (a felului de gândire) a veacului al 19-lea, este aceea, care îşi bate capul numai cu lucrurile nepământeşti, ce nu au a face nimica cu organizarea (rânduirea) socială. Aceasta este religia îngăduinţei, religia care nu înrâureşte asupra drepturilor cetăţeneşti şi politice.

Dar sunt şi religii de acelea, cari sunt amestecate cu lucruri, cari nu se ţin de împărăţia credinţei. Astfel religiunea judaică, ca şi cea mohamedană (turcească),

este o întocmire socială și politică, îmbrăcată în forma religiunii! Cu alte cuvinte, este o întocmire socială teocratică, (care pune pe D-zeu ca conducător, îndrumător, al poporului, sau pe capul statului ca „locțiitor“ a lui D-zeu).

Așa în religiunea (credința) mohamedană, în Alcoran (biblia lor) și în Talmudul judaic (cartea poruncilor lor religioase), vedem prescripțiuni (îndrumări, obligamente pentru credincioși) din cuprinsul legilor politice, din a legilor cetățenești, până și prescripțiuni de grija sănătății și de bună rânduială de obște (de ordine publică).

Ei, bine, închipuiți-vă d-voastră, că toate aceste prescripțiuni (îndrumări obligătoare pentru ei), îmbrăcate în haina credinței, după Jidani și Mohamedani, nu se mai pot schimba, pentrucă religiunea este un adevăr vecinic!

Apoi când într'o țară s'ar afla prescripțiuni de ordine publică (de bună rânduială de obște) și pentru singuratici, recunoscute că nu se mai pot schimba, ca fiind „adevăruri ale religiei“, — înțelegeți că ar fi o oprire a ori-cărei înaintări a acelei țări! (Aplauze). Și așa înțelegeți d-voastră, că o religiune, care s'ar înfățișa cu astfel de prescripțiuni, nu

poate aştepta ca să fie ţinută în samă de dreptul de obşte European...

După felul de gândire al lumii luminate din veacul al 19-lea, sunt lucruri, la cari ori-ce fel de cetăţean este ţinut să se supună, şi sunt altele pe cari este lăsat să le primească ori nu. După gândirea veacului al 19-lea, nu e îngăduit ca fiecare cetăţean să primească numai legile care i-ar venì lui la socoteală, să se supună numai legilor cetăţeneşti care îi plac lui, să îndeplinească o morală publică (purtare în faţa lumii) după gustul lui. — Din potrivă, după înţelegerea veacului nostru, cetăţenii trebuesc să fie puşi cu sila sub ascultarea acelor legi, cari privesc buna rânduială de obşte, regularea atingerii între oameni, organizaţia socială. Pe când în ce priveşte deosebit religiunea, rămâne în voia fiecăruia să creadă cum voeşte în Dumnezeu, în nemurirea sufletului şi în viaţa viitoare.

Prin urmare, când vine un Jidan astăzi şi cere în numele „libertăţii religioase“, să nu se atingă nimenea de drepturile lor de a avea un oarecare fel de „comunităţi“ (de parohii, de legătură pentru traiu laolaltă), de a aduna biruri, de a avea legi de paza sănătăţii, privitor la carnea care trebue s'o mănânce, şi alte multe de acestea, — înţelegeţi foarte bine, că astfel

de cereri nu s'ar mai potrivì cu duhul veacului al 19-lea.

Şi cei cari susţin, că noi trebue să primim la cetăţenia română pe Jidanii cu astfel de credinţă şi de gândire înapoiată, sau că fac în capul lor o încurcare a lucrurilor în chip neiertat pentru un om învăţat, sau că sunt de rea credinţă!...

Am arătat, că religiunea iudaică, ca şi cea mohamedană (turcească), este o organizaţiune socială teocratică (adeca: întocmirea însoţirii oamenilor între ei aşa fel, ca să se lase conduşi de legi date lor toate ca din porunca lui D-zeu, nu numai făurite de oameni), — şi când articlul 7 din Constituţie zice: „sunt opriţi dela cetăţenie cei de rit necreştin", cari de fapt nu sunt decât Jidanii şi Mohamedanii, vedeţi că şi acolo nu e, decât o aplicare a punctelor de mânecare (a principiilor) veacului al 19-lea. Şi aceste puncte de mânecare ale veacului 19, cari au insuflat pe legiuitorul din 1866 (când s'a pus oprirea), sunt acelea, cari dau afară din rândul religiunilor îngăduite în ţară pe acelea, cari nu sunt religiuni decât cu numele!

Inchipuiţi-vă, domnilor, că am ajunge acolo, ca Jidanii, ca „cetăţeni", să facă ei şi să ducă 'n deplinire legile în ţara noastră; ei cari sunt ţinuţi de credinţa sufle-

tului lor, de orânduirea şi ţinerea lor la olaltă, să cinstească şi să ducă în deplinire numai şi numai legile cetăţeneşti şi politice provăzute în Talmud şi în Biblie. Atunci înţelegeţi foarte bine că ei, cari pe lângă altele sunt şi înfocaţi apărători ai credinţei lor, au o datorie poruncită de sufletul lor, de a lucra, ca legile ţării întregi să fie făcute după al lor tipic! Şi nu vor lipsì a o face, atunci când ei vor predomni în ţara aceasta!

Ei, bine, atunci nu ei se vor face una cu noi, nici vor cinstì legile noastre, ci va trebuì să ne facem noi una cu ei, noi să cinstim legile lor! (Indelungate bateri în palme!...)

Vedeţi dar, că oprelişte pusă în articlul 7, e foarte dreaptă. Şi se dovedeşte chiar de vederile ştiinţei celei mai nouă, că articlul 7 din Constituţiune este potrivit vederilor celor mai curate, felului celui mai sănătos de judecare a dreptului şi a iubirii de oameni, şi e în conglăsuire cu ştiinţa.

Cu aceasta am voit numai să dovedesc, că nu ni se poate imputa nimic în cât priveşte articlul 7, şi că ori-ce imputare ni-se face, este sau din reacredinţă sau din necunoaşterea lucrurilor.

Domnilor! Aş voì după acestea să vă desfăşur primejdiile năvalei jidoveşti,

şi să vă arăt, că la toată întâmplarea, ori cum s'ar pune întrebarea, ori cum s'ar tălmăcì, — noi, dacă nu vom lupta împotriva neamului evreesc: vom pierì ca naţiune (ca neam)!

Pentru aceasta însă, aş dorì să mi se dea voie să urmez a vorbì mâne.

(Aplauze).

*

(In ziua a doua):

Domnilor deputaţi! Am avut cinstea să încerc ieri a dovedì, că articlul 7 din Constituţie, aşa cum este el scris, nu este deloc împotriva vederilor veacului nostru, şi tot odată este un articol care ne chezeşueşte în felul cel mai sigur (fără greş) fiinţa noastră de neam.

Astăzi voiu cerca să vă dovedesc d-voastre, că chiar dacă articlul 7 ar fi întrucâtva cu scădere, nici atunci n'ar trebuì să-l schimbăm în folosul Jidanilor, pentru-că ori-ce schimbare în folosul lor, ar mărì primejdia care este şi azi, pentru fiinţa neamului nostru. Pentru a face această dovadă, îmi va fi destul să vă fac cunoscuţi pe Jidani.

Ce sunt Jidanii, domnilor? Se deosebesc ei, după cum ei spun, de ceialalţi locuitori, numai prin aceea, că au credinţe religioase deosebite? Nu!

Jidanii formează un neam deosebit şi duşman nouă! Mai mult decât atâta, putem spune că Jidanii sunt neamul cel mai bine închegat şi care se ţine mai deosebit de altele, dintre toate neamurile câte sunt pe lume!

Mai întâi nu le lipseşte nimic pentru a forma o naţiune (un neam). Lucrul de căpetenie e, că se trag din o singură seminţie, care s'a păstrat totdeauna curată. Apoi, în Adunarea Legilor lor, în Talmud, au legi politice, cetăţeneşti, administrative (deregătoreşti), legi pentru rânduiala de obşte, până şi pentru îngrijirea sănătăţii de obşte şi a singuraticului, — astfel că nu le lipseşte nici o lege din cele cari au de scop închegarea laolaltă a unei naţiuni (a unui neam).

Mai mult decât atâta: ei au chiar o patrie (o ţară). Este adevărat că nu e o patrie faptică (aievea), ci o patrie închipuită: Palestina. Insă o patrie pentru care ei au atâta iubire, atâta patriotizm (dragoste de ţară) încât — *nu le mai rămâne iubire şi patriotizm pentru altă patrie!*

Am zis „Palestina". Să nu credeţi că această Palestină este numai decât aceea din Azia. După credinţa lor, Palestina este ţara aceea, unde Mesia, care are să vie, va statornicì o Impărăţie jidovească. Acea Palestină, împărăţia jidovească, va

fi aşezată şi la noi! Prin „Palestina“ ei înţeleg o ţară ideală (mai presus de toate, şi frumoasă şi bună), a cărei loc nu e încă statorit în lume şi pentru care Jidanii au atâta iubire, încât — nu mai pot iubì şi o altă patrie! Atât de mult o iubesc, încât în toate rugăciunile şi faptele lor religioase, nu lipsesc de a o chema şi a-i mărturisì iubirea lor! E la ei un obicei, că la toate sărbătorile cele mari, când se despărţesc din Sinagoga (biserica) lor, să-şi zică: „La revedere în anul viitor la Ierusalim!..“, aşa că în inima lor, în totdeuna este nădejdea, de a dobândì acel Ierusalim şi acea Palestină închipuită!...

Ei, bine, aşa au fost Jidanii de mii de ani, aşa au urmat a fi, şi, din cele ce voiu avea cinstea a Vă spune, veţi vedea, că tot aşa vor urma a fi: un popor deosebit, cu patrie deosebită, pe cât timp vor să rămână Jidani!

Pentru a ne încredinţa despre aceasta, e destul să aruncăm o privire asupra organizaţiunii (rânduirii de viaţă) pe care le-a dat'o lor Moise. D-voastre ştiţi, că Moise a organizat această naţiune (i-a rânduit felul de viaţă) de pe când ea se afla rătăcind prin pustiile Arabiei. Şi a organizat'o aşa fel, ca ea să poată trăì ca neam deosebit, *fie că vor avea o ţară*

a lor, fie că nu vor avea!, găsind „Pământul Făgăduinței" sau negăsindu-l, trăind singuri sau amestecați cu alte popoare.

Mai întâi, știți că Moise le-a dat o organizațiune politică, împărțind poporul în triburi (seminții), sub-triburi, și altele, și punând în capul fiecăruia din aceste împărțiri, câte un judecător, care avea și vaza de ocârmuitor și dreptul de a tâlcuì și a aplica legile. Acest fel de judecători cari s'au urmat, prin obiceiu, din rânduri în rânduri de oameni, până în zilele noastre, nu sunt alții, decât Rabinii lor de azi.

Afară de legi politice, Moise le-a mai dat și legi cetățenești și de casă. Ceeace este mai de scos la iveală în aceste legi, este: *că Evreii sunt opriți de a se face una cu streinii prin căsătorie!*

Apoi le-a mai dat și legi de rânduială de obște, — și altele.

In sfârșit, pentru a face, ca această împletire de legi, să rămână totdeauna așa, neschimbată, — a îmbrăcat'o în forma religiunii (a rânduelilor c r e d i n ț e i), ca prin asta să rămână vecinică, ca și adevărurile credinței.

Pentru a da acestei Adunări de Legi înfățișare religioasă și pentru a asigura astfel păstrarea națiunii evreești, Moise a spus Evreilor următorul lucru: Dumnezeu

(Iehova) a făcut un contract cu strămoşii voştri (ai Jidanilor), cu Avram, Isac şi Iacob, prin care se leagă, să nu iubească decât pe poporul Izraelit, şi să urască pe toate celelalte naţiuni; să facă bine poporului israelit şi să facă tot răul ce se poate, celorlalte neamuri! Se leagă încă (Dzeu) că după un timp mai mult sau mai puţin lung, *să subjuge, să robească toate celelalte popoare, poporului jidovesc!*, pentru care scop va timite pe Mesia cel aşteptat, care va întemeia Impărăţia cea jidovească, *căreia vor fi supuse toate popoarele!* Insă, pentru-ca această făgăduinţă să poată fi împlinită, trebue ca Jidanii *să nu se amestece prin căsătorie cu streinii*, pentru ca D-zeu să poată osebi sângele lui Izrael, pe care trebue să-l ocrotească, din sângele strein, pe care trebue să-l prigonească!

In schimbul acestor obligaţiuni luate de D-zeu faţă de ei, Jidanii au, la rândul lor, obligământul de a ţinea toate legile date de Dzeu, — şi nu numai legile religioase, dar şi cele cetăţeneşti şi politice (din Talmudul lor!), cari sunt legate toate cu legea dumnezeiască!

În puterea acestor legi (cele din Talmudul lor, cari le dau şi îndrumări de viaţă politică, cetăţenească, şi de toate, deosebite de a altor neamuri), — Jidanii sunt

obligaţi a se iubì unul pe altul, precum Dumnezeu-Iehova îi iubeşte pe dânşii, iar pe de altă parte *a urî pe streini*, precum şi Iehova îi ureşte... Ei trebue să-şi facă bine unii altora, precum Iehova le face lor bine, — *dar trebue să facă rău streinilor, pentru a-i slăbì, a-i subjuga, și a pregătì astfel domnia Jidanilor sub conducerea lui „Mesia“ asupra lumii întregi!* Ei trebue să fie morali (cu purtări curate) între dânşii, *dar față cu streinii pot să fie și imorali (stricați, fără cinste)*, *când prin aceasta pot să-i subjuge, — căci nimic nu se poate socotì ca imoral (necinstit), când este vorba de a ușura prin aceasta „venirea lui Mesia“ și* ***stăpânirea lumii întregi de către Jidani.***

Se înţelege, că Jidanii, chiar după rânduelile Talmudului, urmează să fie cum se cade cu streinii într'atâta, întru cât această purtare (cum se cade) a lor, se împacă cu interesele (foloasele şi trebuinţele) lor, *la din potrivă, ei pot, și chiar sunt* ***datori, să întrebuinţeze faţă cu streini mijloace imorale*** *(necinstite)*, ca minciuna, calomnia (hulirea pe nedrept), corupţiunea (cumpărarea sau amăgirea sufletelor cu bani, sau cu alte mijloace ispititoare). Ei trebue să ţină între sine virtutea (purtarea bravă, curată), dar în acelaşi timp trebue să a-

jute trezirea şi desvoltarea în streini a tuturor pornirilor rele!

Prin aceste mijloace ei sunt siguri, că se vor plătì bine de datoria ce au luat-o asupra lor faţă de Iehova (D-zeu).

Toate acestea nu sunt nişte închipuiri, ci sunt adevărata tâlcuire pe care Jidanii o daù Bibliei şi Talmudului, — acest din urmă nefiind altceva, decât legea dată lor de Moise cu graiul, cu cuvântul, păstrat prin aducerea aminte din taţi în fii, şi adunate în felurite vremuri în cărţi, de către Rabini.

Jidanii au dus în deplinire acest Contract pe care l-au făcut cu D-zeu, într'un chip foarte credincios dintru început şi până acum, şi nu s'au desminţit nici odată.

Este bine a se ştì, care este taina păstrării de sine atât de îndelungate a religiei iudaice, pe când atâtea alte religii (credinţe) nu au putut trăì atâta timp. Această taină se află chiar în firea „contractului" pe care Jidanii ţin că l-au încheiat cu D-zeul lor, cu Iehova.

D-voastre ştiţi, că în alte religii mai înalte, omul este dator să facă bine tuturor oamenilor, de ori-ce neam ar fi ei, şi să se oprească dela toate aplicările rele ce ar avea faţă de aceia. Astfel că, în aceste religiuni, omul e tras oarecum în

două părţi: de-oparte religiunea îi trage spre cer, îndatorindu-l să-şi înfrângă toate poftele rele; iar pe de altă parte poftele trupeşti îl atrag spre pământ. Atunci, după cum va birui una sau alta din aceste atrageri, aşa va avea şi religiunea mai multă sau mai puţină putere. Se înţelege, că astfel de religiuni sunt sortite a fi părăsite atunci când, la o vreme dată, credincioşii ajung la aşa măsură de stricăciune, încât nu-şi mai pot învinge poftele rele.

Nu este tot aşa cu religiunea evreiască. Ea tocmai porunceşte credincioşilor săi, să caute a pune mâna pe toate bunurile pământeşti, pentru a mulţumì cu dânsele toate dorinţele trupeşti. Iar pentru căpătarea acestor bunuri, ea îngădue a se da loc fără frâu tuturor patimilor celor mai rele, când acestea se îndreptează împotriva streinilor. Aşa că Evreul e atras către bunurile pământeşti şi spre rele, de două curente (îndemnuri): pe acelaşi drum îl împing şi poftele lui şi şi religia lui! Şi aşa este firesc, că la dânsul să fie mai tare fanatizmul (credinţa ce merge orbiş înainte), decât la ceilalţi oameni, — şi este firesc, că această religiune să-l atragă în toate timpurile, pentrucă este legată de poftele trupeşti, cari sunt nesfârşite.

Cu această pornire în suflet şi în inimă cu acestă temelie morală (de purtare), ji-

dovii au trecut în câteva mii de ani prin o mulţime de ţări, au trăit cu o mulţime de popoare, şi pretutindeni au fost aceiaşi, pretutindeni purtarea lor nu s'a schimbat.

Mai mult decât atâta: pretutindenea pe unde au trecut, *ei au ruinat, au sămănat stricăciunea sufletelor şi au ajuns chiar până a nimici poporul în mijlocul căruia au trăit!*

Aşa, dacă luaţi numai Egiptul, veţi vedea că acolo, din ceea-ce erau, un popor de vagabonzi calici, veniţi de aiurea, s'au ridicat, acaparând (cucerind, răpind) totul, până când au ajuns să aibă drepturi politice, până când adecă un Ministru jidan a ajuns să conducă treburile statului egiptean. Atunci stoarcerea poporului vechiu şi prigonirea Evreilor împotriva Egiptenilor, au ajuns la culme, — încât aceştia s'au văzut nevoiţi să-i măçelărească şi să-i izgonească peste hotare!

Tot aşa s'a întâmplat şi în Babilonia. Acì ajungând să pună mâna pe putere, Evreii au ajuns o plagă (o mare bătae a lui Dzeu) pentru obşte, şi au trebuit să aibă aceeaşi soartă, pe care au avut'o în Egipet.

Tot aşa li-s'a întâmplat prin toate ţările pe unde au trecut: In Impărăţia Romană, cum ştiţi, ei au avut în mai multe

rânduri oarecari privilegii (uşurări deosebite, peste a celeilalte mulţimi a cetăţenilor) şi drepturi politice, cari le-au fost totdeauna (după ce li s'au dat) luate înapoi, pentrucă totdeauna ei întrebuinţau aceste drepturi pentru stoarcerea celor de alt neam, — până ce Romanii au fost siliţi să le dee pedeapsa pe care o cunoaşteţi! In sfârşit, în ţările lumii nouă, pretutindeni pe unde au fost, din veacurile de mijloc până azi, au avut aceeaşi purtare!

Domnilor! Cu acest prilej voesc a îndrepta o greşală de credinţă, izvorâtă mai cu seamă din suciturі isteţe de vorbe şi din minciuni evreeşti.

Se zice, anume, că Evreii au fost prigoniţi în veacurile de mijloc şi în vremile mai nouă, din pricina religiunii lor, din pricină că ei au răstignit pe Hristos, şi altele.

Apoi această vorbă se poate răsturna cu o singură dovadă: Jidanii nu au fost prigoniţi nici odată în clipa când ei au intrat în vre-o ţară. Pretutindenea pe unde au fost prigoniţi, au trăit mai întâi în linişte două, trei, patru veacuri, şi — apoi au fost alungaţi. Pentru ce? Dacă ar fi fost pentru nesuferinţa religioasă, înţelegeţi bine, că, în clipa când au întrat în ţară, i-au ştiut oamenii că sunt jidani, că

au răstignit pe Christos, şi celelalte, şi din acel minut i-ar fi gonit.

Ei, bine, nu s'a întâmplat aşa. Şi lucrul nu se poate tâlcui decât în felul următor:

Mai întâi când ei (jidanii) au întrat într'o ţară, din pricina lipsei lor de mijloace (din sărăcia cu care au venit în cârcă), din pricina stării lor m a i p r e j o s (decât a poporul de casă), nu au putut face aşa mare rău ţării. Insă cu cât au avut putinţa a pune în lucrare relele lor deprinderi, cu atât au ajuns să fie mai nesuferiţi societăţii (obştei), — nu din pricina religiunii, ci din pricina deprinderilor lor rele, aşa încât, când a ajuns la culme, peste două-trei veacuri, poporul a desnădăjduit şi i-a măcelărit!

Mai mult decât atâta. In toate ţările Jidanii au fost vârâţi în evul mediu (veacul de mijloc), tocmai când înflăcărarea religioasă a popoarelor era mai mare, şi ei au fost măcelăriţi tocmai la începutul vremilor mai noi, fără să fi fost grigoniţi, cu toate că era încă vremea prigonirilor, au trebuit să stea şi acolo un veac, două, trei, până au ajuns nesuferiţi, — ca să ajungă tot la acelaş sfârşit.

Vedeţi, domnilor, că prin această înşiruire de dovezi, se pot înlătura toate acele clevete jidoveşti, că ei ar fi fost pre-

tutindeni prigoniţi, din „nesuferire religioasă“ şi că, prin urmare şi azi, împotrivirea noastră faţă de ei, nu este decât o rămăşiţă din acel duh de nesuferire.:

Astfel şi-au urmat Jidanii viaţa lor până în timpurile din urmă, până la revoluţia Franceză.

Când a început a se face mişcarea de libertate în Europa, când republica franceză a vestit marea credinţă nouă: de egalitate (toţi de-opotrivă), umanitate (îndurare faţă de de tot ce e om), libertate, şi celelalte, — Jidovii au fost cei dintâi cari au prins aceste gândiri noi, cari au strigat mai mult în numele „egalităţii“, cari au purtat mai mult steagul libertăţii pe uliţi, — şi cu toate acestea ei erau cei mai departe de înălţimea acelor ţinte noi, iubitoare de oameni. Jidanii s'au grăbit să propoveduiască „libertatea“ pentru a trage ei câştig dintrânsa. Ei au socotit totdeauna, şi chiar astăzi socotesc egalitatea (dreptul de a fi toţi la fel în faţa legilor şi a vieţii) şi umanitarismului nostru (bunătatea noastră pentru toţi oamenii), din care ei vor să tragă folos, — numai ca un cămătar jidan care trage folos din toate slăbiciunile mici ale celor risipitori! Aşa trag ei foloase din umanitarizmul nostru, ca dintr'o slăbiciune, şi nimic mai mult! (Aplauze!)

Jidanii poftesc egalitatea (starea cea de-opotrivă pentru toţi), şi au început a vorbì de ea chiar dela revoluţiunea franceză, pentru a ajunge prin asta la împărţala tuturor bunurilor creştinilor, iar nu pentru a împărţì şi ei ce este al lor!

Astfel ei au cerut, ca să se folosească de toate aşezemintele de binefacere pentru şcoli, spitale, cari au fost făcute din fonduri adunate prin veacuri numai din punga creştinilor; ei au cerut „egalitate" pentru a ajunge la drepturi politice, la onoruri (stări de înaltă cinste), la trepte înalte. — Şi pe toate acestea le-au avut (le-au dobândit).

Dar când creştinii au voit să ceară ceva dela dânşii, — atunci ei s'au pus în dosul scutului de „libertate religioasă" şi au spus că — nu le dă voie „religia"...

Aşa de pildă nicăiri n'au voit să se lapede de dreptul de judecată civilă şi politică a Rabinilor (preoţilor lor, cari ei sunt întâi judecători peste ei) şi să se supună numai judecăţii instanţelor judecătoreşti ale ţării în care trăesc. — Şi a trebuit ca în Franţa să se iee chiar măsuri aspre, pentru ca Rabinii să fie supuşi la cercetare în conducerea comunităţilor (parochiilor) lor, ţinute ca însoţiri „curat religioase"!

Când creştinii au voit să intre prin căsătorie în familia Jidanilor, potrivit legi-

lor cetăţeneşti ale ţării, ei au spus că — religia nu le dă voe.

Când li s'a cerut ca şi ei să se supună la legile sanitare (pentru buna pază a sănătăţii) cele privitoare la tăierea cărnii, la pregătirea feluritelor mâncări sau beuturi, ei au răspuns că nu pot, pentru că este împotriva religiei lor...

Imi aduc aminte cu acest prilej de o întâmplare care aruncă o lumină viuă asupra duhului de care sunt însufleţiţi Jidanii. Acum vre-o doi ani Rabinul mai mare din Pesta, a fost poftit la masa Impăratului Austriei. După-ce s'a întors, un alt rabin a aruncat asupra lui anatema (blăstămul), fiindcă a îndrăznit să se spurce cu mâncarea Impăratului, care nu era „cuşeră“. Şi n'a fost scos din vină decât după ce a dovedit, că de fapt nu a mâncat, ci numai s'a făcut că mănâncă. (Şi de bună samă a minţit, aşa Rabin cum era...)

Jidanii cari au putut, au ridicat şi alte cereri: S'au văzut Jidanii cerând în Germania, ca ei să nu fie siliţi a face Sâmbăta slujbe de obşte sau cetăţeneşti, ca cele de juraţi şi altele, fiind-că Sâmbăta este o sărbătoare religioasă, şi aşa mai departe.

Mai mult decât atâta: când unii jidani au făcut vre-un aşezământ de binefacere, peste tot ei l'au închinat numai Jidanilor,

chiar şi în ţările unde aşezămintele de binefacere ale creştinilor, le sunt deschise toate, fără osebire!

Cu toată căldura cu care Jidanii au îmbrăţişat chemările la libertate şi egalitate ale revoluţiei franceze, — s'au găsit însă oameni, cari au băgat de samă chiar de pe atunci, că Jidanii urmează, împotriva celor spuse de ei, — a fi nesuferitori faţă de alţii. De aceea în Franţa li s'au luat *înapoi libertăţile ce li se daseră în vremea revoluţiei celei mari*, până când vor dovedì că sunt şi ei la înălţimea învăţăturilor frumoase pe cari le poartă în gură.

Mijloacele pe cari le-au întrebuinţat Francezii pentru a-i silì la această dovadă, vi le voi pomenì numai în treacăt.

Ştiţi că Talmudul a fost făcut mai întâi în Tiberiada, puţin timp după Christos, de cătră 70 de Rabini, — şi tot atunci acea adunare de rabini a hotărât, că: oricând şi ori-unde se vor aduna 70 de Rabini într'o adunare, vor putea face în religiune schimbări, cari să aibă tot atâta tărie şi să fie obligătoare pentru Jidani, ca şi Biblia!

In temeiul acestei rânduiri (porunci) a Talmudului, Napoleon I. (Impăratul Franţei) când a voit să asimileze pe Jidanii din Franţa (să-i facă şi pe ei Francezi) a

conchemat un Sinederiu (sfat), o adunare de 70 de Rabini, şi le-a pus mai multe întrebări, spre a vedea dacă este cu putinţă a face pe Jidani să se pună pe treapta civilizaţiei (înaintării, luminării) lumii nouă. Aşa între altele, acel Sinedriu a fost poftit a-şi arăta părerea, dacă Jidanii sunt opriţi a întra în legătură de căsătorie cu streinii?; o altă întrebare: dacă Jidanilor le este poruncit a urî pe streini?; alta: dacă ei sunt opriţi, tot prin religiune, a se supune legilor ţării în care trăesc?, — şi alte câteva întrebări de felul acestora. Ce s'a întâmplat? S'a întâmplat că acei 70 de Rabini, n'au aşteptat cu răspunsul decât vremea câtă le-a trebuit pentru a scrie procesele verbale (protocoalele) de lipsă, şi, fără a se gândì mult, după o prefăcătorie că chibzuesc, au răspuns, toţi la fel, că Evreii pot să se căsătorească cu străinii, că sunt datori să iubească pe străini, că trebue să se supună legilor ţării în care trăesc, — şi altele.

Franţa a luat aceste mărturisiri de bune, s'a mulţămit cu ele şi — a dat Evreilor drepturi!..

Cu toate acestea, au fost multe bănueli, că acele mărturisiri nu au fost sincere (dela inimă, din credinţă dreaptă), căci toţi ştiu, că în faptă Talmudul (cartea legilor lor) nu numai dă voe, dar în-

datorează chiar pe Evrei, *să întrebuințeze minciuna, spre a ajunge la scopurile lor, spre a-și atinge interesele* (foloasele, trebuințele) *lor!* Aşa că, de fapt, acei rabini, oamenii cei mai fanatici (cari cred orbeşte) intre Evrei, au putut cu inimă împăcată să facă acele mărturisiri, numai pentru a câştiga pentru cei de o lege cu ei, drepturi politice şi cetăţeneşti, spunând în acelaşi timp la urechea Jidanilor, că acele vestiri — nu sunt obligătoare pentru ei!

Această bănuială împotriva marelui Sinedriu este sprijinită de următoarele împrejurări :· Mai întâi, cum se poate ca 70 de Rabini fanatici, legaţi de religiunea cea mai neîngăduitoare faţă de alţii, cea mai cernută din câte au fost vre-odată pe pământ, — să se înţeleagă atât de bine între dânşii, încât toţi într'un glas să se unească a schimba puncte fundamentale (de temelie) din religiunea lor, şi aceasta în timp de câteva zile, — pe când ştim că au fost multe Sinoade (sfaturi bisericeşti) pe lumea asta, la alte religiuni (la cari preoţii nu au legământ de a minţi, ci numai îndatoriri de a-şi apără credinţa dreaptă a sufletului lor!), în cari cei adunaţi (în treburi de schimbare de credinţă) nu s'au putut înţelege nici după desbateri foarte lungi şi cari au dat naştere la felurite

schisme (desbinări de credinţă), fiindcă erau departe de-a fi de o singură părere.

Altă împrejurare: Marele Sinedriu a zis că Evreii se pot căsători cu streine, — şi sunt mai mult de 70 de ani de atunci, *şi Jidanii nici până astăzi nu intră în legături de familie cu Francezii!* Se găsesc singuratici cari fac câte-o abatere, — căci sunt rari Evreii cari se fac „liber-cugetători“, după cum sunt şi la noi unii, (rari ca corbii albi), cari se fac creştini, — dar grosul poporului evreesc a rămas tot atât de credincios Talmudului în privinţa căsătoriei, ca şi mai nainte!

Vedeţi dară, că Jidanii sunt departe de a fi pus în aplicare hotărârea acelui Sinedriu.

Iar după ce au momit (amăgit) astfel Franţa, Jidovii au început a lua în lucrare toată Europa!.. Pentru aceasta ei au pregătit un plan, care este astăzi aproape cunoscut, deşi păzesc o mare taină asupra lui: planul după care să străbată şi să stoarcă dânşii folosul din toate ţările! In acest scop, mai întâi într'un Congres (Mare Sfat) pe care l'au avut în Cracovia acum vre-o 40 de ani, au hotărât *să pună mâna pe pressă (pe gazete, pe foi)*, fiindcă ele, gazetele, îndrumă părerea de obşte a lumii asupra lucrurilor şi întâmplărilor, şi fiindcă ele sunt o putere în Europa. Ei au lucrat *ca*

să pună mâna pe această armă, ca să aibă o înrâurire atât asupra nenumăraţilor cetitori de foi, cât şi asupra guvernelor, cari ţin samă de părerea obştei celei mari, arătată prin gazete. Pentru aceasta ei s'au gândit la toate mijloacele, ca să pună mâna pe gazetele cele mai însemnate din lume. Şi astăzi am putea zice cu bună ştire, că *trei din patru părţi din găzetăria lumii, se află în mânile Jidanilor!* Mai întâi sunt un mare număr de gazete cari sunt proprietatea lor (ei sunt stăpânii lor), fiind redactate (scrise) de dînşii; pe urmă un alt mare număr care primesc ajutoare dela ei, — şi apoi chiar jurnalele cele mai însemnate, ca *Times* (englez) şi *„Journal des Debats"* (francez) şi altele, cari sunt făcute pe acţiuni (pe părtăşia multora) încă sunt în mânile Jidanilor, în chip mijlocit, având ei multe din acţiunile acelora! Totdeauna când se înfiinţează o gazetă nouă, însemnată, al carei fond se adună prin acţiuni, Jidanii aleargă să cumpere acţiuni, pentru ca să ajungă a fi încâtva stăpânii acelor foi, ca să poată avea oarecare înrâurire asupra tuturor acelora cari atârnă de bugetul votat de ei.

Această gazetărie jidovească merge totdeauna pe-o mână, pentru a sprijini ori-ce interes (folos) jidovesc în lume, aşa că nu este vre-o pornire financiară (în

treburi de bani, de câştiguri), nu este o treabă politică sau internatională (privind mai multe state) din Europa, care să privească pe Jidani, fără ca aceea să nu fie aparată cu trimbiţări nesfârşite de toate foile evreeşti, — şi, din potrivă, nu este vre-o mişcare sau treabă făcută împotriva lor, care să nu fie combătută (lovită) de întreaga gazetărie jidovească din lume! —

De aci urmează un mare folos pentru ei: Mai întâi lumea cea mare a cetitorilor de gazete, apoi guvernele, cari ţin samă de părerea obştei mari arătată prin gazete, — se înrâuresc prin gazetăria care este în mânile Jidanilor! Şi guvernele cari cred că ascultă şi respectează (ţin samă) de părerea obştei mari, nu ascultă de fapt şi nu ţin samă decât de — părerea Jidanilor!

În timpurile din urmă ei (Evreii) au găsit un mijloc şi mai răzbitor, pentru ajungerea scopurilor lor. Nu de mult s'a înfiinţat în Europa *„Alianţa Izraelită Universală“* (adecă: Insoţirea Evreilor de pe tot globul, laolaltă). Poate că aceasta se trage chiar dela Congresul (Marele sfat) din Cracovia. Această „Alianţă Universală“, după cum se vede din purtarea ei, din lucrările ei, nu este de fapt altceva, decât un guvern (o conducere, o

stăpânire) pentru Poporul Jidovesc întreg!

Această Alianţă are la îndemână venituri uriaşe, din birurile ce le dau membrii ei, din toate Comitetele lor răspândite în toată lumea, din adunarea de daruri făcută prin sinagogi, şi altele.

Ei, bine, ce se face cu aceste sume ce-i stau la îndemână Alianţei Izraelite? Se susţine — *guvernul jidovesc!*

Dar ce cheltueli are guvernul jidovesc? Cel-ce cunoaşte armele cu cari luptă acest Stat Major (Ştab) al poporului evreesc, ştie şi felul cheltuelilor pe cari le face.

Domnilor! Fiinţa însaşi a Alianţei Izraelite, ar fi poate dovada cea mai strălucită, din câte s'ar putea aduce, că — *Jidanii nu sunt nicăiri cetăţeni buni!...*

Ei, bine, ce ar zice, de pildă, însemnaţii membri ai Alianţei Izraelite din Paris, cari sunt „cetăţeni francezi", dacă le-ar pune Francezii întrebarea aceasta:

„Cum, voi, cari vă daţi de „cetăţeni francezi", şi cari, prin urmare aveţi datoria a apăra interesele (foloasele vieţii) Francezilor, fără deosebire de religiune (de credinţă), voi nu daţi nici o grije trebuinţelor Francezilor, şi vă îngrijiţi numai de Jidani, fără privire la statul de care se ţin?" — Dacă ei ar zice că fac aceasta

din „filantropie“ (îndurare faţă de oameni) şi umanitate (inimă bună pentru toţi oamenii, pentru deaproapele), li s'ar putea răspunde, că iubirea deaproapelui (umanitatea) s'ar putea întoarce şi spre alte persoane nenorocite (spre alţi oameni năcăjiţi), fiindcă nu sunt numai Izraeliţii popor „nenorocit“, cum zic ei. Pentru ce, de pildă, nu luptă ei pentru a se da cetăţenie Arabilor din Algeria, cum au luptat pentru Jidanii din Algeria?

Dar, cum am zis, Alianţa Izraelită, nu este decât un guvern jidovesc, pus pentru a lupta împotriva tuturor celorlalte naţiuni!

Alianţa Izraelită este un Stat Major al Armatei jidoveşti răspândite în toate părţile lumii! (Aplauze, bateri în palme în semn că: aşa este!)

Şi cari sunt armele de cari se slujeşte Alianţa Izraelită? Corupţiunea, domnilor, (stricarea sufletelor prin cumpărarea lor cu bani), apoi minciuna şi calomnia (hulirea păcătoasă, nedreaptă!) (Aplauze).

Vă aduceţi aminte, nu mai departe decât în 1868 când a fost neînţelegere în pricina Jidanilor dela noi, — toate gazetele jidoveşti în cari scrie Alianţa Izraelită, — toate s'au ridicat împotriva noastră, şi au spus minciu-

nile şi hulele cele mai ticăloase! (Aplauze).

Ce au făcut apoi membrii cei luminaţi ai Alianţei Izraelite la Congresul din Berlin? (acum, la 1878, când era vorba de-a se recunoaşte României neatârnarea pe urma vitejiei sale în războiu). Au înaintat un Memoriu (scrisoare „doveditoare" pe larg), în care spuneau minciunile şi calomniile (hulele mişeleşti) cele mai mari împotriva noastră.

Vedeţi, dar, că Jidanii cei mai luminaţi şi mai „culţi", nu pot fi civilizaţi (luminaţi cu adevărat) şi nu pot fi amestecaţi cu alte popoare! (Aplauze!)

De un timp încoace se pare că Alianța Izraelită ne-a luat (pe Români şi ţara lor) *ca țintă a tuturor atacurilor sale!* Ne ia numai pe noi, ca şi cum nu s'ar face nimic împotriva Jidanilor în alte ţări! Şi toate puterile Alianţei Izraelite, fie puterile morale (cu cuvântul, cu stăruinţa, cu legăturile de prietenie), fie puterea bănească câtă le stă la îndemână, au îndreptat'o întreagă numai împotriva noastră!

Domnilor! S'a vorbit de un plan, pe care l'ar avea Alianţa Izraelită. Se înţelege că aceasta se poate ca să fie, şi se poate să nu fie, — dar din apropierea mai multor fapte, reese, că nu-i peste putinţă să fie aşa.

S'a vorbit anume, de Alianţa Izraelită,

c'ar voi să câştige o ţară pentru Jidani, că vrea să stabilească undeva o ţară curat jidovească, cu alte cuvinte să statorească undeva „Palestina" cea mult aşteptată şi înainte vestită de Talmud.

Pentru aceasta, se zice că — s'a ales România!

În adevăr, în România, prin caracterul poporului său (adecă prin firea lui cea îngăduitoare), prin starea lui economică, — *Jidanii pot ajunge acest scop!*

Aceasta ar fi pricina care face pe Alianța Izraelită să lucreze ca să mărească numărul Jidanilor la noi, — şi pe de altă parte să-şi mărească *înrâurirea!*

Iaca ce a făcut şi pentru una şi pentru alta:

In privinţa numărului, Jidanii din toate împrejurimile noastre, din ordinul (porunca) acelora cari ţin azi locul lui Moise, — *curg şi năvălesc în fiecare zi la noi!*, cu toate că spun neîncetat, că sunt „prigoniţi", — şi o spun numai pentru a atrage pe partea lor „mila" Puterilor (Statelor mari).

Mai mult! Jidanii au întrebuinţat câteva mijloace viclene ca să-şi atragă chiar alianţa (însoţirea) streinilor împotriva noastră. Astfel ei au făcut pe Austria şi pe Germania să creadă, că ei (Jidanii) ar fi la noi înainte-mergătorii Germanizmului!,

pentru a-şi atrage dragostea şi ocrotirea acestor tări. Apoi s'au îmbiat a fi spioni, agenţii mijlocitori, servitorii tuturor *streinilor*, cari au avut la noi vre-odată interese (trebuinţe şi foloase) potrivnice intereselor româneşti.

Cu chipul acesta ei au voit să-şi câştige plăcerea şi ajutorul tuturor streinilor, pentru a putea lupta mai cu izbândă împotriva noastră! (în ţara noastră!!)

Iată acum şi mijloacele pe cari Evreii le-au întrebuinţat reuşit împotriva noastră, pentru a pune mâna pe toate averile, şi, prin urmare, pe toată puterea economică a ţării:

Afară de cămătărie, de care sunt renumiţi, Evreii mai întrebuinţează două mijloace, pe care ţin a vi le spune aci, pentru că sunt puţin cunoscute, se ţin în taină mare şi cu greu le poate cineva afla. Aceste mijloace au de scop *robirea economică a ţării* şi sunt organizate (întocmite) într'un chip puternic, şi la care iau parte, cu multă credinţă toţi Jidanii.

Întâiul mijloc este acesta: Ori-ce conzumător jidan (singuratic care cumpără cele de lipsă traiului său), *este îndatorat cu poruncă dela Sinagogă, ca niciodată să nu cumpere nici un lucru de trebuinţă dela un nejidan*, câtă vreme poate să găsească acel lucru de traiu la un Jidan

din comuna sa. Nu este îngăduit a face altfel decât atunci, când s'ar putea dobândi un folos din cale afară de mare.

Cu chipul acesta, tot câştigul negustoresc ce izvoreşte dela conzumătorii (cumpărătorii de lucruri) Evrei, intră tot în punga Evreilor, — pe câtă vreme câştigul negustorilor ce vine dela conzumătorii creştini, se împarte între negustorii creştini şi evrei.

Al doilea mijloc: Ori-ce negustor jidan, e liber să-şi vândă marfa lui cu ori-ce preţ la creştini, dar e obligat, ca la conzumătorii jidani, s'o vânză cu atâta ori cu atâta la sută, mai ieftin!

Cu aceste două mijloace, Jidanii fac, ca conzumătorii lor (cumpărătorii de lucruri pentru traiu), pentru aceeaşi cătăţime de lucruri întrebuinţate, *să cheltuiască mai puţin din averea lor, decât Creştinii*, iar pe de altă parte, prin feluritele lor mijloace de concurenţă (de a întrece pe alţii) lipsite de simţul moralităţii (a poruncii sufletului curat), din ce vând altora, câştigă mai mult decât creştinii!

Aşa că, dacă chiar am zice, că creştinii sunt de-opotrivă de harnici sau de leneşi, de cinstiţi sau necinstiţi, de cruţători sau risipitori, ca şi Evreii, — totuşi în averea creştinului va fi o scădere de atâta sau atâta faţă de a jidanului. (Cu cât

creştinul a cumpărat toate **mai scump** şi jidanul mai ieftin, iar la ce a vândut, creştinul, neînşelând, a câştigat mai puţin şi jidanul mai mult! Cu atâta dară averea creştinului, fie el cumpărător sau vânzător, va creşte mai încet decât a jidanului)!

Cu mijloace de acestea au ajuns, după cum ştiţi, să pună mâna pe aproape întreaga avere mişcătoare din România şi pe-oparte din averea nemişcătoare din Moldova, de-adreptul sau mijlocit, prin întabulări (ipotecă).

Dacă vom ţinea seamă de puterea economică pe care o au la noi, atunci veţi înţelege foarte uşor, că, pe lângă aceasta, dacă vor avea dreptul de a face şi legi, de a le tîlcuì după interesul (folosul) lor, ei, cari sunt aşa de părtinitori, — atunci am fi cu toţii supuşi la bunul plac al Jidovilor, care ne-ar înlocuì ca naţiune domnitoare în ţară! Când vor ajunge ca să pună mâna pe nemişcătorul din România, şi totodată să fie hotărîtori în oraşe, după Constituţia noastră *ei* vor avea **puterea politică**. Şi ei vor ajunge repede la această putere.

Căci este de-ajuns să fie numai câteva mii de Evrei încetăţeniţi, pentru ca aceştia să poată, prin felurite apucături, să formeze „majoritatea" (partea covârşitoare) în întâiele colegii de alegători. Aceasta ar

fi de-ajuns, pentru a-i face stăpâni pe mersul trebilor de obşte, şi a-i ajuta de a ne aduce şi pe noi în starea, în care au adus pe locuitorii Galiţiei!

Vă aduceţi aminte cum Impărăţia Română de Răsărit, cu scaunul la Constantinopol, a fost înghiţită de Greci. Era Impărăţie Română, şi într'o zi i-se dete numele de Grecia, şi aceasta pentru-că Grecii au ajuns, treptat, prin numărul şi apucăturile lor, a fi oamenii cei mai cu trecere în ţară şi a cuprinde locurile cele mai înalte în stat.

Ei, bine, tot astfel se poate întâmpla şi la noi, când Jidanii vor ajunge a avea drepturile politice, şi numărul lor va ajunge din ce în ce mai mare.

Atunci vor ajunge să cuprindă scaunele cele mai înalte, slujbele de obşte cele mai mari, şi să pună mâna pe puterea aducătoare de legi (parlamentul, sfatul ţării), încât dela un timp oarecare, ţara să ajungă a fi ţară — jidovească. Vor avea şi curajiul a o vestì lumii ca atare, fiindcă nimeni nu-i va putea împedeca de a o face!

Domnilor! Nu voiu mai stăruì asupra primejdiei care va fi pentru fiinţa noastră naţională, dacă noi vom da drepturi politice jidanilor. Dar pentru ca se sfârşesc, voiu pomenì încă numai o imputare care ni-se face.

Ni-se tot zice, precum am mai spus, că noi nu voim să cinstim pornirile umanitare (iubitoare de oameni) şi de egalitate (ca să fie toţi de-o potrivă) ale veacului. Şi ni-se tot spune, că noi am fi în privinţa civilizaţiunii (a luminării prin învăţătură) pe o treaptă de jos, că noi am păstrat încă nişte porniri barbare.

Ei, bine, se pare că toţi aceia, cari ne fac aceste imputări, cred că cerinţele (poruncile) umanitare şi de egalitate, sunt aşa de sfinte, încât ele ar trebuì cinstite, chiar şi cu primejdia de a călca în picioare toate celelalte porniri şi cerinţe călăuzitoare morale şi sociale. Este bine însă să nu se uite, că cerinţele îndrumătoare nu sunt puse toate pe aceeaşi treaptă, în ce se ţine de cinstea ce li-se datoreşte. Este şi între aceste cerinţe şi simţiri călăuzitoare, un fel de scară. Aşa, *simţământul conducător de păstrare a fiinţei tale, trebue să meargă înaintea tuturor cerinţelor de „libertate“ şi „egalitate“!*

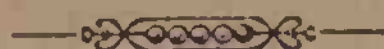
Şi aceasta pentru cuvântul, că dacă nu mă voiu îngrijì de păstrarea fiinţei mele, nu voiu putea să trăesc! Şi câtă vreme nu voiu putea să trăesc, nu mă voiu putea bucura de bunătăţile celorlalte cerinţe şi simţiri!..

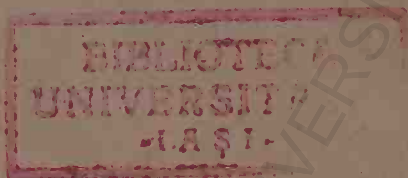
A cere ca *„libertatea şi egalitatea cea mai largă“* să fie dată de o naţiune,

chiar şi atunci *când ea îşi primejdueşte prin asta însaşi fiinţa sa,* — este tot una cu a cere, că e bine a da libertate prinsonerului, care se află pe o corabie în mijlocul mării, cu legământul, că el să se arunce în mare, pentru a fi astfel „în libertate“...

Ei, bine, tot aşa este şi cu naţiunile. Dacă este adevărat că noi trebue să cinstim cerinţele de „umanitate“, apoi înainte de toate trebue să cinstim cerinţa de a ne păstra pe noi înşine, fiinţa noastră naţională, — şi numai după ce vom îndeplinì această cerinţă conducătoare, care e o poruncă de viaţă pentru noi, — numai atunci ne este îngăduit, şi ni-se poate cere, ca să cinstim şi celelalte cerinţe de care se face atâta vorbă!

Domnilor! Fiindcă vă văd şi pe Dvoastre obosiţi, şi fiindcă mă simt şi eu ostenit — vă rog să-mi îngăduiţi să mă opresc pentru astăzi acì, cu înşirarea dovezilor mele, pentru ca schimbarea Legii (în folosul Jidanilor) *să nu se primească!* (Aplauze).

BIBLIOTECA
UNIVERSITARĂ
-IAŞI-

— În legătură cu această vorbire, — cetiți și Vorbirea poetului Vasile Alexandri, rostită în Adunarea Senatorilor, în același an, în această pricină.

Și: Scrisoarea învățatului Englez Sir Chamberlain către Români, în chestia evreiască.

(Se găsesc tot la Administr. foii „Libertatea" în Orăștie).